

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor
Justitie en Veiligheid

datum 21 mei 2019

Betreffende wetsvoorstel:

35080

Wijziging van onder meer het Wetboek van Strafrecht in verband met de herwaardering van de strafbaarstelling van enkele actuele delictsvormen (herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 21 mei 2019 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

De fractie van de PVV wordt aantekening verleend dat zij geacht wenst te worden tegen artikel II, onderdeel B, van het wetsvoorstel te hebben gestemd.

Aangenomen en overgenomen amendementen

Artikel II, onderdeel C

10 → 14 → **21** (Van Wijngaarden en Groothuizen) over voorwaardelijke opzet bij wraakporno

Dit amendement verhoogt de uitvoerbaarheid van de vervolging van wraakporno en verhoogt de strafmaat voor het openbaren van afbeeldingen van seksuele aard. Het amendement is nader gewijzigd in verband met het herstel van een wetstechnische omissie.

Het onderhavige wetsvoorstel introduceert een zelfstandige strafbaarstelling voor het delict wraakporno. De regering heeft in het tweede lid van het voorgestelde artikel 139h van het Wetboek van Strafrecht (Sr) gekozen voor het hoogste niveau van opzet voor de bewijsvoering van het delict. Deze keuze kan tot gevolg hebben dat de nieuwe strafbaarstelling in de praktijk weinig oplevert. Er moet immers worden bewezen dat de betrokkene het *oogmerk* had van benadeling. Als een verdachte stelt dat hij een afbeelding

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 21 mei 2019

blad 2

alleen maar openbaar maakte omdat hij indruk wilde maken op zijn vrienden, of omdat hij dronken was, of omdat hij niet nadacht over de mogelijke gevolgen voor de persoon wiens afbeelding hij openbaar maakt, dan is nauwelijks te bewijzen dat zijn werkelijke opzet was om de andere persoon te benadelen.

Ook in de consultaties bij het wetsvoorstel is erop gewezen dat het hoogste niveau van opzet problemen oplevert. De Raad voor de rechtspraak schrijft: *“De bewijsvoering zal hierdoor niet eenvoudig zijn. Voorwaardelijk opzet is onvoldoende. (...) Het is dan ook de vraag of de opsteller van het Wetsvoorstel de implicaties van voormelde keuzes van het opzetniveau voor de opsporing en vervolging voldoende heeft onderkend.”*¹ De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) merkt over het oogmerk van benadeling op *“dat het opnemen van dit oogmerk als onderdeel van de strafbepaling het bewijs van het strafbare feit nodeloos ingewikkeld maakt, nu het oogmerk van benadeling veelal lastig te bewijzen is.”*² De NVvR meent bovendien dat benadeling door de enkele openbaarmaking al is gegeven.³

In het verslag over dit wetsvoorstel hebben meerdere fracties aandacht besteed aan de keuze voor het oogmerk van benadeling. De leden van de D66-fractie menen dat hierdoor *“mogelijk een enorm bewijsprobleem voor het Openbaar Ministerie wordt gecreëerd”*.⁴ De leden van de VVD-fractie vragen naar de grens tussen het verspreiden van intieme foto's met en zonder oogmerk van benadeling.⁵ Helaas wordt in antwoord op deze vragen naar de mening van de indieners van dit amendement door de regering niet overtuigend uiteengezet waarom de huidige opzet van het delict wél werkbaar is voor de opsporing en vervolging van wraakporno.⁶

De indieners zijn het eens met hetgeen de Raad voor de rechtspraak en de NVvR hierover hebben gesteld. Met dit amendement stellen zij voor om het maximum van een jaar gevangenisstraf te handhaven voor kortgezegd het opzettelijk en wederrechtelijk vervaardigen van afbeeldingen van seksuele aard of het bezit daarvan. Voor het openbaar maken van afbeeldingen met een seksuele aard dient volgens de indieners een hogere strafmaat te gelden met het oog op de grote impact die dit heeft op de betrokkene. Voor zowel afbeeldingen waarvan de openbaarmaker weet of vermoedt dat ze opzettelijk en wederrechtelijk zijn gemaakt als voor afbeeldingen waarvan de openbaarmaker weet dat ze tot benadeling leiden van de betrokkene wordt de maximale gevangenisstraf op twee jaren gezet.

Concluderend, door dit amendement wordt het delict wraakporno een werkbaar artikel in het Wetboek van Strafrecht waar serieuze straffen op staan,

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel II, onderdeel G

6 → **20** (Groothuizen en Van Nispen) over opnemen valse hoedanigheid en oplichtingsmiddelen

In een vrije, veilige en rechtvaardige samenleving is het van belang oog te hebben voor ontwikkelingen in de samenleving en de grenzen duidelijk af te bakenen wat in Nederland geoorloofd gedrag is en wat niet. Criminaliteit verandert voortdurend en beweegt mee met de veranderende samenleving. Sommige verschijningsvormen van criminaliteit zijn

¹ Advies Raad voor de rechtspraak bij het wetsvoorstel herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen, 13 juni 2018, p. 3. Kenmerk UIT 11005 STRA/RB.

² Advies Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak bij het wetsvoorstel herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen, 5 juli 2018, p. 2.

³ Idem.

⁴ Kamerstukken II 2018/19, 35 080, nr. 5, p. 11.

⁵ Idem.

⁶ Kamerstukken II 2018/19, 35 080, nr. 7, p. 21.

datum 21 mei 2019

blad 3

ernstiger en dragen meer dan andere bij aan het gevoel van onveiligheid van kwetsbare groepen, zoals ouderen of zwakkeren.

In het huidige artikel 311 van het Wetboek van Strafrecht worden een aantal verschijningsvormen genoemd van oplichting en bedrog die als strafverzwarend zijn aan te merken bij diefstal. In de praktijk komt het binnendringen van woningen, zonder dat daarbij een valse sleutel, valse order of vals kostuum wordt gebruikt, regelmatig voor. Het gaat dan vaak om een overtuigend (oplichtings-) verhaal jegens ouderen of zwakkeren. Het huidige wetsvoorstel regelt dat niet. Men moet hier bijvoorbeeld denken aan de gevallen waarin een tweetal bij een oudere vrouw aanbelt met het verzoek om te mogen telefoneren. Terwijl één van de twee met de oude vrouw in gesprek is, is de ander in de slaapkamer op zoek naar geld en juwelen. Dit probleem wordt met dit amendement ondervangen door woordelijk aan te sluiten bij de bestanddelen uit artikel 326 van het Wetboek van Strafrecht (oplichting). De woorden "een vals kostuum" worden vervangen, omdat het valse kostuum besloten ligt in het toegevoegde "valse naam of hoedanigheid".⁷ Volgens jurisprudentie moet onder 'valse hoedanigheid' worden verstaan: "dat het handelen van de verdachte ertoe kan leiden dat bij de ander een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wordt geroepen met betrekking tot de 'persoon' van de verdachte, hetzij wat betreft diens naam, hetzij wat betreft diens hoedanigheid, waarbij die onjuiste voorstelling van zaken in het leven wordt geroepen teneinde daarvan misbruik te maken".⁸

Met algemene stemmen aangenomen.

Artikel IV

13 → 15 (Van Tooprenburg en Groothuizen) over het verhogen van het strafmaximum voor bezit van en handel in explosieven

In 2017 waren er 22 incidenten met handgranaten, in 2018 is het aantal incidenten verdubbeld. De cijfers voor 2019 liggen nu al gelijk met die van 2017 over het gehele jaar. In vier maanden tijd 22 incidenten, alleen dit jaar al. Ondernemers die uit angst hun deuren moeten sluiten, personen die geïntimideerd worden en zelfs bij de supportershome van ADO Den Haag werd een handgranaat aangetroffen. Daarnaast is er sprake van een toename van het aantal plofkraak waar ook zware explosieven worden gebruikt. In Amsterdam loopt het zo de spuigaten uit dat de burgemeester een speciale taskforce in het leven heeft geroepen om met nieuwe maatregelen te komen tegen dit fenomeen.

In het wetsvoorstel herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen is onder meer een verdubbeling van de strafmaat voor het bezit van en de handel in volautomatische wapens opgenomen. Dit naar aanleiding van een eerdere motie van de indiener van dit amendement. Door de verzwaring van de drugscriminaliteit in Nederland worden er steeds vaker volautomatische wapens gebruikt, bijvoorbeeld bij liquidaties. Indiëners zijn van mening dat het bezit van of handel in een volautomatisch wapen maar één ding kan betekenen en dat is de intentie om slachtoffers te maken. Datzelfde geldt voor het bezit van en handel in dit soort explosieven, zo menen de indiëners. Daarbij is het gebruik van explosieven wellicht nog meer ongericht en neemt men eerder nog de kans op onschuldige slachtoffers op de koop toe.

Onder meer de portefeuillehouder vuurwapens van de Nationale Politie geeft aan dat zwaardere straffen voor een afschrikkingseffect kunnen zorgen. Dit amendement regelt dat het strafmaximum voor feiten begaan met betrekking tot explosieven verhoogd naar acht jaren, conform de gelijke wijziging voor volautomatische vuurwapens. Daarmee wordt het mogelijk personen die gebruik maken van volautomatische wapens dan wel explosieven langer van de straat te houden.

Met algemene stemmen aangenomen.

⁷ Rb 17 juli 2018, ECLI:NL:RBAMS:2018:4935.

⁸ HR 20 december 2016, ECLI:NL:HR:2016:2892.

datum 21 mei 2019

blad 4

Verworpen, ingetrokken en/of vervallen amendementen

Diverse Artikelen

11 (Van Nispen en Jasper van Dijk) over het opnemen van seksuele gerichtheid

Dit amendement regelt dat de term «hetero- of homoseksuele gerichtheid» in het Wetboek van Strafrecht wordt vervangen door «seksuele gerichtheid». Daarmee wordt het duidelijker dat de strafwet niet alleen bescherming biedt aan homoseksuelen, maar bijvoorbeeld ook aan biseksuelen, panseksuelen en aseksuelen. Het amendement zorgt hiermee dat de internationaal gebruikelijke term wordt ingevoerd en sluit tevens aan bij de aangenomen motie-Jasper van Dijk/Buitenweg.¹

¹ Kamerstukken II, 2017/18, 34 650, nr. 11.

Verworpen. Voor : SP, PvdA, GroenLinks, PvdD, DENK, PVV en FvD.

Artikel II, onderdeel H

9 (Van Wijngaarden en Buitenweg) over aanpassing van de strafbaarstelling bij religieus huwelijk voorafgaand aan burgerlijk huwelijk

Het voorgestelde artikel 449, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht breidt de reikwijdte van het artikel uit van de «bedienaar van de godsdienst» naar een ieder die een religieus huwelijk sluit voordat een burgerlijk huwelijk is gesloten alsmede de getuigen die noodzakelijk zijn om bij de voltrekking van een religieus huwelijk aanwezig te zijn. Straffbaar wordt degene die een religieus huwelijk sluit of hierbij als getuige aanwezig is voordat partijen hem hebben doen blijken dat een burgerlijk huwelijk is gesloten. Met een getuige wordt bedoeld degene die de officiële rol van getuige heeft bij de godsdienstige plechtigheid. Voor het hebben doen blijken is niet voldoende dat de degene die het huwelijk sluit of de aanwezige getuige uit andere bron weet of meent te weten dat er een burgerlijk huwelijk is gesloten. Partijen doen de huwelijksvoltrekking van het burgerlijk huwelijk blijken uit een rechtsgeldig en door de wet (artikel 1:78 van het Burgerlijk Wetboek) daartoe aangewezen bewijsstuk (huwelijksakte).¹ Voorts wordt degene die voordat zijn huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand is voltrokken partij is bij een religieus huwelijk strafbaar. Voor strafbaarheid is vereist dat uit «vrije wil» is gehandeld door diegene die de strafbare gedraging verricht. Indien diegene wordt gedwongen om de strafbare gedraging te verrichten kan immers een beroep worden gedaan op een strafuitsluitingsgrond. Verder wordt de straf die kan worden opgelegd bij recidive verzwaaard. De geldboete die kan worden opgelegd is een maximale boete. Ingevolge artikel 24 van het Wetboek van Strafrecht wordt bij de vaststelling van de geldboete rekening gehouden met het draagkrachtbeginsel. De termijn waarbinnen een zwaardere straf mag worden opgelegd bij recidive wordt verlengd van twee naar vijf jaar.

Het sluiten van een huwelijk is een rechtshandeling met verstrekkende rechtsgevolgen. Voorheen waren die rechtsgevolgen in het nadeel van de vrouw. Het Nederlandse huwelijksrecht is door de tijd heen geëvolueerd op de golven van de emancipatie van vrouwen om te zijn aanbeland waar het vandaag de dag staat. Naar Nederlands huwelijksrecht zijn beide huwelijkspartners, ongeacht hun geslacht, volstrekt gelijkwaardig. Omdat juist in religieuze kring anders gedacht kan en mag worden over de gelijkwaardigheid van man en vrouw zijn in het Burgerlijk Wetboek en Wetboek van Strafrecht bepalingen opgenomen die gebieden dat religieuze huwelijken pas gesloten mogen worden nadat eerst het burgerlijk huwelijk is voltrokken. Rechtens kunnen beide

datum 21 mei 2019

blad 5

huwelijkspartners dan aanspraak maken op een gelijkwaardige rechtspositie die van belang kan zijn voor bijvoorbeeld hun vrijheid om te scheiden, erven en het doen van rechtshandeling. Ook gaat een ambtenaar van de burgerlijke stand altijd na of er wel sprake is van vrijwilligheid en of er geen sprake is van dwang, meerderjarigheid of het hebben van meerdere huwelijkspartners naast elkaar. Het huwelijksrecht verplicht sinds 1810 reeds dat burgerlijke huwelijken altijd voorrang hebben op religieuze huwelijken op straffe van een boete of hechtenis. Het uitgangspunt dat staat hier voor gaat op de religie vormt een wezenlijke wettelijke markering van de grens tussen kerk en staat. De huidige rechtsregel is echter zo geformuleerd dat deze alleen is te handhaven richting beoefenaren van een godsdienst, terwijl deze regel geldt voor iedereen die op Nederlands grondgebied wil trouwen. Het overtreden van deze regel mag niet zonder gevolgen blijven en van die overtreding dient een afschrikwekkende werking uit te gaan naar allen die noodzakelijkerwijs betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van illegale religieuze huwelijken. Het uitgangspunt van de indieners is dat je op Nederlands grondgebied in eerste instantie alleen naar Nederlands recht kunt trouwen, zodat gehuwden ook de hier te lande geldende wettelijke bescherming genieten tegen zaken als dwang en uitbuiting in welke vorm dan ook.

1 HR 3 november 1890, W 596

Ingetrokken.

Artikel II, onderdeel D

12 (Van Toorenbug c.s.) Van Toorenburg c.s. over het verbeteren van de aanpak van deelname aan een criminele organisatie

Dit amendement strekt ertoe de aanpak van deelname aan een criminele organisatie te verbeteren.

Een rechtspersoon waarvan de werkzaamheid in strijd is met de openbare orde, kan door de rechtbank worden verboden. Artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht regelt dat deelneming aan de voortzetting van een verboden verklaarde organisatie strafbaar is.

In de praktijk is het lastig om personen te vervolgen voor deelneming aan de voortzetting van een verboden organisatie. Het tweede lid van artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht bepaalt namelijk dat deelneming pas strafbaar is als de rechterlijke beslissing waarbij de organisatie verboden is verklaard, onherroepelijk is. Als de organisatie in beroep gaat tegen de verbodenverklaring, is het dus mogelijk om alsnog te blijven deelnemen aan de werkzaamheid van een verbodenverklaarde organisatie.

Dit levert veel problemen op. Ervaring met bijvoorbeeld outlaw motorcycle gangs leert dat het lange tijd duurt voordat een rechterlijke beslissing waarbij een criminele motorbende is verboden, onherroepelijk is. De rechtszaken kunnen door tot aan de Hoge Raad en nemen vele jaren in beslag.⁹ Al die tijd is het niet strafbaar om de deelneming aan de verboden organisatie voort te zetten.¹⁰

Daarom stellen de indieners voor het woord "onherroepelijke" te schrappen. Het gevolg is dat deelneming aan de werkzaamheid van een verboden organisatie reeds strafbaar is als de rechter in eerste instantie de organisatie heeft verboden. Mocht de verbodenverklaring

⁹ Zie bijvoorbeeld de rechtszaak tegen de Hells Angels: HR 26 juni 2009, ECLI:NL:HR:2009:BI1124 of tegen Bandidos: Rb 20 december 2017, ECLI:NL:RBMNE:2017:6241.

¹⁰ Ook in de wetenschappelijke literatuur wordt geconstateerd dat een verbod "slechts beperkte strafrechtelijke gevolgen" heeft, "waardoor politie en justitie weinig zijn geholpen als het gaat om een effectieve aanpak van OMGs. Ineffectiviteit ondermijnt het gezag van de overheid." Zie het rapport "Bestrijding van Outlaw Motorcycle Gangs: Een rechtsvergelijkende studie naar de aanpak van onrechtmatige organisaties in rechtsstatelijk perspectief", Politiewetenschap nr. 111, 2019, p. 21.

datum 21 mei 2019

blad 6

in een later stadium van de rechterlijke procedure worden vernietigd, dan is het mogelijk om schadevergoeding te krijgen voor de periode dat deelneming (naar later blijkt) ten onrechte strafbaar was gesteld.

Het wetsvoorstel herwaardering strafbaarstelling actuele delictsvormen introduceert een gedifferentieerd wettelijk strafmaximum voor deelname aan een criminele organisatie. De indieners menen dat het schrappen van de eis van onherroepelijkheid past bij de herwaardering van de strafbaarstelling van deze delictsvorm.

Ingetrokken.

Moties

16 (Van Nispen en Jasper van Dijk) over de term "seksuele gerichtheid"

Verworpen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, PvdD, DENK, 50PLUS, PVV en FvD.

17 (Van Wijngaarden en Groothuizen) over erkenning voor mensen die hulpverleners helpen

Met algemene stemmen aangenomen.

18 (Van Wijngaarden en Van Toorenborg) over in kaart brengen van de aanpak van dierenextremisme

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, GroenLinks, DENK, 50PLUS, D66, VVD, SGP, CDA, ChristenUnie, PVV en FvD.

19 (Van Wijngaarden en Groothuizen) over opvragen van de verklaring omtrent het gedrag

Ingetrokken.